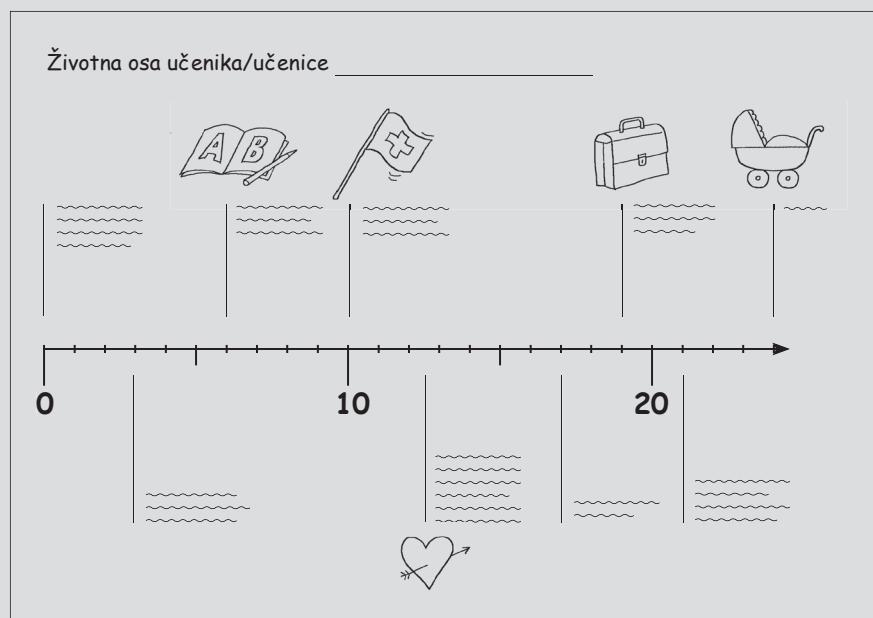

Primer
**Vremenska ili životna
osa**

- Impulsi i moguća pitanja za zajedničku diskusiju na kraju:
  - Kakvi vas osećaji prate dok radite ovaj zadatak?
  - Gde nalazite sličnosti, a gde razlike između svojih životnih puteva?
  - Šta se može smatrati uzrokom tih sličnosti i razlika? (rodni aspekt, uzrast, migraciona pozadina itd.)
  - Koji događaji su posebno negativni/pozitivni? Zašto?
  - Na koji način su za svakog čoveka povezane prošlost, sadašnjost i budućnost?

2.6 Ja pišem istoriju!

Cilj

Đaci postaju svesni resursa koji su rezultat njihove migracione istorije i njihovih bikulturalno-bilingvalnih kompetencija. Oni pokazuju kako koriste i mogu da koriste te resurse i u svakodnevnom životu.

1–9. razr.

30–60 min.

Materijal:
Trake od papira,
papir za plakate.

Napomena:

Scene kojih se u ovde sečaju i o kojima pričaju mogu se i izvesti u obliku malih scenskih igara. Na kraju svake scene gledaoci glumcima daju povratne informacije u pogledu sadržaja i načina na koji je predstavljen.

Tok:

- Na početku N daje primer kako je on/ona mogla kao resurse koristiti svoje bikulturalno-bilingvalne kompetencije, stečene na osnovu svoje migracione biografije. Dalje epizode daju U. Primeri: „Pomogao sam jednom čoveku na aerodromu kad je leteo nazad kući da se sporazume s policijom, jer sam mogao da prevodim.“, „Usudila sam se da se uključim u diskusiju dvoje ljudi o mojoj religiji, jer je to moja religija.“, „Umešao sam se kad sam primetio nesporazum između dvoje ljudi iz različitih kultura i pomogao sam im da se bolje razumeju.“

- Zatim se U prisećaju daljih iskustava (ili iskustava ljudi iz njihovog okruženja) i zapisuju ih na papirne trake.
- U plenumu ili u dve-tri grupe različitih nivoa čitaju se trake i komentarišu. Zatim se trake lepe na poster s naslovom „Moji migracioni resursi“ i eventualno se dopunjaju pojedinim rečenicama. Primeri: „Govorim više od jednog jezika, zato mogu da posredujem.“, „Ja imam nekoliko mesta stanovanja i imam svuda prijatelje.“, „Ja mogu duplo da slavim: praznike iz moje domovine i religije i praznike koji se ovde slave!“, „Znam neke priče koje ne znaju svi“ itd.
- Produbljivanje/nastavak (pogodno kao domaći zadatak): „Fotografski autoportreti“: učenici treba da se fotografišu na deset mesta koja su za njih značajna. Na osnovu tih fotografija dokumentuju se mesta identifikacije i kristalizuju se resursi ustanovljeni tokom pravljenja postera.

2.7 Tri ideje za projekte

Prethodna napomena:

Sledeći predlozi zahtevaju više vremena i pogodni su pre svega za višednevne projekte. Višednevni projekti ili dnevni projekti nisu karakteristični za tradicionalnu nastavu maternjeg jezika u dopunskim školama sa svoja dva do tri časa sedmično. Sledеće ideje su, međutim, izuzetno pogodne za kooperaciju dopunskih škola s redovnom nastavom, ili kooperaciju različitih dopunskih škola, bilo u okviru pojedinačnih dnevnih projekata ili tokom nekoliko dana u okviru jednosedmičnog projekta u određenoj školi. Dalji kontekst za sledeće predloge obrazuju raspusti ili letnji kursevi, koje poneki osnivači dopunskih škola i organizuju.

Cilj

Teme kao što su migracija, kulturna i jezička raznovrsnost (vidi o tome i Nastavnu jedinicu 3) su veoma aktuelne, kako u zemljama porekla, tako i u imigracionim zemljama. Sticanje svesti, senzibiliteta i kompetencija u odnosu na te teme bez ikakve sumnje je izuzetno relevantan cilj koji nadilazi nastavu u dopunskoj ili redovnoj školi. Sledеći predlozi pokazuju različite mogućnosti prilaza tim temama.

2.7a Migraciona priča moje porodice

4–9. razr.

Jednodnevni projekt

Tok:

- Projekat je podeljen na najmanje dve faze (npr. na po dva prepodneva ili popodneva tokom jednosedmičnog projekta). Tokom prve faze pripremaju se pitanja o migracionoj priči, kao i pitanja za jedan upitnik (primere pitanja vidi dole). Na ova pitanja prvo odgovaraju sami U. Zatim se razmenjuju rezultati i diskutuje se u malim grupama.
- Intervjui sa roditeljima ili bakama i dedama, ili daljim rođacima, predstavljaju domaći zadatak. Odgovori se zapisuju i donose se u školu.
- U drugoj fazi se dokumentuju i obrađuju rezultati. Za to je moguće napraviti postere i na kraju ih prezentovati, diskutovati o njima i poreediti ih. Važni aspekti: uzroci migracije; vizualizacija na jednoj karti sveta ili Evrope; uticaj migracije na porodicu u, npr., ekonomskom, kulturnom i jezičkom pogledu. Plakate je moguće dopuniti slikama, objektima, grafikonima itd.